

TRTE

Časopis društva Kerini & Stritarji

ČAS NAŠ RABELJ HUDI

Pravzaprav se mi zdaj, ko sem sedel za tipkovnico in zastavil svojo od uredništva Trt zaukazano nalogo pisca zadnjega letošnjega uvodnika, zdi, da sem prejšnji teden že pisal nekaj podobnega. Ampak če sem natančen, sem to počel pravzaprav že pred enim letom! In kaj je bilo vmes? No ja, marsikaj. In spet ne, Pa vendar - kot bi bilo včeraj.

Leto za nami je značilno po tem, da smo vsi skupaj preizkušali življenje v novem tisočletju. Čeprav je štetje let zelo relativno početje, je za nas na simbolni ravni vseeno pomembno. S štetjem označujemo leta, da potem lahko bolj knjigovodsko natančno umestimo bolj ali manj pomembne dogodke. Seveda je prioritetni vrstni red zadeva vsakega posameznika: za nekoga je najpomembnejše, da je to leto, ko je krava povrgla dva telčka naenkrat, za drugega ali drugo trenutek v času, ko sta se srečala in od takrat sploh ne moreta več narazen, za tretjega spet čas dolgo pričakovanega odhoda v pokoj, za nekatere pa začetek konca sveta. In vsi imamo svoj prav!

Zato bi sam raje skušal premisliti, zakaj ta "čas" - vsaj meni - tako hitro brzi pod nogami. Poglejmo: napisal sem uvodnik za Trte 2000/4, se enkrat ali dvakrat - ne spomnim se več natanko - zaman poveselil, da bo končno zapadel sneg, in že je bilo poletje. Vmes sem nekaj časa prav prizadevno pisal celo vrsto scenarijev za televizijo in lovil roke, da ne bi trpelo delo ekipe na terenu. Poleti sva z Violeto odšla v Indijo, se komaj privlekla nazaj in že je bila jesen in smo pili novo vino in jedli pečen kostanj. In že moram spet pisati uvodnik za Trte - 2001/4! Leta so res vsako leto krajša! Nekdo nam nagaja.

Moderni časi nam s svojo tehnologijo načelno ponujajo več časa zase, ampak paradoksalno gre vse skupaj v obratni smeri: vedno bolj nam ga zmanjkuje in to za vse po vrsti. Vsi bi radi vse takoj in včeraj in vse je prepozno. Če pa dobro premislimo, ko se zvečer zvalimo utrujeni v postelje na zasluženi počitek: danes je bil pozitiven rezultat našega dela merljiv mogoče z eno uro. Drugo so bili sestanki, telefoni, prerekanja, dogovarjanja, vožnje tja, pa spet nazaj ... Kmet dela na zemlji v celoletnem ciklusu, ki se ponavlja, mi pa od tedna do tedna, od dneva do dneva. Že vnaprej vemo včasih za celo leto ali več, kaj bomo "morali". To se pravi, da nas neravno okolje sili v to dirko, naša naloga pa je, da se temu čim bolj upremo.

Vzemimo si večkrat čas zase, za družino in za prijatelje. Kvaliteta našega bivanja na tem čudnem, toda zanimivem in lepem planetu je najpomembnejša. Zato predlagam, da vsak mesec praznujemo vsaj po enega Martina, da polno izkoristimo vsak vikend, da se udeležimo vseh možnih praznovanj, da gremo vsaj štirikrat na leto na zaslužene počitnice, ki jih lahko lepo preživimo tudi doma, da s to akcijo okužimo vsaj vse svoje bližnje in znance. In seveda najpomembnejše: da enkrat na leto napišemo vsaj en prispevek za Trte!

Tako nam bo naslednje leto prijaznejše, daljše, polno lepih spominov in svetlo, kot so sedaj tudi ponoči naše v novoletno obleko odete hiše, ulice in naselja.

V imenu uredništva Trt in tudi v svojem imenu vam v novem letu 2002 vsem želim kar največ časa, takega lepega, da vam je in bo vedno v veselje in da vam ostane v lepem spominu! ■

Peter Povh

VSEBINA

⊗ Kako so Baniči odhajali v Ameriko
Janez Banič

⊗ Esej o izseljeništvu
Gregor Cuzak

⊗ Bila sem v Švici
Ana Leskovec

⊗ Tudi jaz sem bila v Švici
Stanka Strgar

⊗ Bila sva v tujini
Majda Cuzak

⊗ Pariz po Parizu
Katarina Berglez

⊗ Polnočni klub o rodoslovju iz zakulisja
Andrej Kerin

⊗ Otroški kotichek:
Grojzdek
Nace Banič

⊗ Izseljeništvu je lahko tudi izgnanstvo
Irena Didek

⊗ Predstavljamo:
Pika Herlah

⊗ Zadnje novice:
Gadova peč v Dnevniku

Brez naslova.

Foto Miha Kerin.

KAKO SO

Mojim starim staršem Mariji in Martinu Baniču se je rodilo enajst otrok, od katerih jih je šest pomrlo v otroških letih, pet pa jih je odraslo, si ustvarilo družine in živelo vsak po svoje. Od teh petih so trije odšli v Ameriko, doma sta ostala moj oče Janez Banič (1902–1972) in njegova sestra Antonija Banič, por. Jurečič (1905–1947).

Prvi je emigriral stric Franc (1881–1932), ki so ga – očitno pod vplivom čikaških Amerikancev oz. poamerikanjenih Slovencev – klicali Frenk. Nekaj let za njim sta šla še brat Tone (1887–1948) in sestra Marija (1889–1983). Ta dva moja strica in teta so se izselili v času najbolj množičnega iskanja boljšeega zaslužka na oni strani Atlantika. Pot čez veliko lužo nikakor ni bila poceni, pa tudi delo jih ni kar na cesti čakalo. To so vedeli že, ko so bili še doma, in naj je bila Amerika še tako vabljiva in zapeljiva, so se odločili zanjo le najbolj smeli in podjetni, skratka sposobni.

Amerikanci so sprejemali Evropejce takrat še radi, a so se tudi presenetljivo temeljito zavarovali, da ne bi dobili kakega gnilega jajca. Seveda se jim to ni vedno posrečilo, a deklaracija, ki so jo morali prišleki podpisati po enem letu prebivanja v Ameriki, še bolj pa prošnja za ameriško državljanstvo, ki so ga lahko dobili šele po nadaljnjih petih letih, pričata o pravni urejenosti doseljevanja in policijski strogosti pri pridobivanju ameriškega državljanstva. Frenk Banič je prišel v Ameriko 1. maja 1903, izjavo (deklaracijo) je podpisal 16. 9. 1904, prošnjo za državljanstvo pa je vložil 30. 8. 1909.

Naš sorodnik David Bell mi je pred petimi leti poslal dva zajetna

BANIČI ODHAJALI V AMERIKO

EXHIBIT "A."

United States of America,
THE STATE OF OHIO,
CUYAHOGA COUNTY, SS.

IN THE COURT OF COMMON PLEAS.

No. 18.377

the matter of the Declaration of
Frank Banich
to become a Citizen of the United States.

DECLARATION.

I, *Frank Banich*

an alien, and a native of *Austria*

being duly sworn according to law,

declare and say, that I first arrived in the United States on the

1 day of *May*, A. D. 190*3*, that it is bona fide my intention to become a citizen of the United States, and to renounce forever all allegiance and fidelity to any Foreign Prince, Potentate, State or Sovereignty, whatever, and particularly all allegiance and fidelity to *Franz Josef*

of whom I am a subject, so help me God.

Sworn to before me, and subscribed in my presence, this *16* day of *Sept*, 190*4*

of Cleveland, in said county, this *16* day of *September*, A. D. 190*4*.

Charles P. Sater Clerk.

By *J. B. Buckley* Deputy Clerk.

Read. This paper does not give the holder the right to vote or otherwise exercise any of the rights of citizenship. Aliens may be admitted to citizenship after having resided in the United States for five years, and in the State or Territory in which the application is made, for one year next preceding the filing of such application. This declaration must be made at least two years before applying for final admission; except as provided by Section 2167 U. S. Statutes.
Admission to citizenship can only be granted by some court of record, having competent jurisdiction, before which the applicant must appear and file his written application, and produce evidence to the satisfaction of the court in support thereof.
Clerk of the Court has no power to grant admission to citizenship. See Revised Statutes of the United States, Sections 2165 to 2174 inclusive; and for penalties for violating naturalization laws, see Sections 6395 to 6429 inclusive.

Izjava (deklaracija) za državljanstvo Združenih držav

Jaz, Frank Banich, tujec, po rodu iz Avstrije, pod prisego zakonu izjavljam, da sem prišel prvič v Združene države 1. maja 1903, da je moj iskren namen postati državljan Združenih držav in se za vedno odpovedati zvestobi in vdanosti vsem drugim vladarjem, oblastnikom, državi, vsakršni suverenosti, posebno vdanosti in zvestobi Francu Jožefu, katerega podložnik sem, tako naj mi pomaga Bog.

Frank Banich

Izjavlja pod prisego pred mano in podpiše v moji navzočnosti.

16. september 1904

J. B. Buckley, uradnik

fascikla podatkov o Baničih v Ameriki (o čemer sem poročal v Trtah št. 6. junija 1998); v tistih rodoslovnih fasciklih sta tudi fotokopiji dveh dokumentov, deklaracije in prošnje za državljanstvo strica Frenka. Deklaracijo delno ponatiskujemo zdaj še v Trtah, iz prošnje za državljanstvo pa sem prevedel nekaj zanimivejših stavkov.

Prošnja za državljanstvo

Poleg osnovnih osebnih podatkov je bilo treba odgovoriti na 11 vprašanj oziroma dati 11 podrobnejših zagotovil – podobno kot na deklaraciji, samo še natančneje. Zanimivo je posebno osmo zagotovilo: "Ne dvomim v zakonito vlado niti nisem njen nasprotnik, nisem član nobene organizacije ali prijatelj osebe, ki bi sejala nezaupanje v zakonito vlado. Nisem poligamist niti ne podpiram poligamije. Zavezan sem načelom ustave Združenih držav in sem namenjen postati državljan Združenih držav in se popolnoma in za vedno odpovem vsem obveznostim in vdanosti vsem drugim vladarjem, oblastnikom, državi ali suverenosti, posebno pa še Francu Jožefu, avstrijskemu cesarju, podložnik katerega sem zdaj, in moj namen je, da ostanem trajno v Združenih državah."

To izjavo je Frenk Banič dal pod prisego pred uradnikom Shoemakerjem, podpisala pa sta jo – prav tako pod prisego – Anton Gregorič in Anton Šinkovec.

Kolikor vem, so se naši strici – kot na splošno vsi slovenski izseljenci – izkazali za dobre in uspešne ameriške državljane. ■

Janez Banič

ESEJ ○ IZSELJENIŠTVU

Izseljeništvu, gastarbajterstvu, diaspora, nomadstvo, green card, tata na službenom putu, internacionalizacija, turizem, ekspatriacija, s trebihom za kruhom, begunstvo, emigracija oziroma katerakoli oblika bivanja v tujini se v svojem bistvu deli na dva razreda. Če eni obliki rečemo stric iz Amerike, lahko drugo imenujemo stric iz Argentine. Ena je prostovoljna, druga nikakor.

Verjetno ni veliko hujskih stvari od tiste, da ti doma postane tako hudo, da moraš stran. Biti begunec, najbolj prezirana človeška rasa. Za rešitev lastne kože ob deseti uri zvečer v pol ure zmečeš skupaj vse, kar lahko nosiš na begu, obvestiš samo brata in ga prosiš, naj tega ne izda nikomur, potem pa odideš v temo.

Na drugi strani je odhod v svetlobo. Odhod z upanjem na lepši jutri. Vsak je že kdaj razmišljal o tem, da bi mogoče kje drugje bilo fino poskusiti srečo. Mogoče zaradi boljše plače, novih izkušenj, izobrazbe. Le redki pa imajo toliko poguma, da to res storijo.

Ko razmišljam o migrantih, si ne morem kaj, da ne bi vseeno nekako povezoval obeh zgornjih zgodb. Ne gre sicer za združevanje obeh najbolj ekstremnih

vzgibov, a vseeno je odhod v tuji- no vedno pogojen z upanjem, pa najsi gre zgolj za naslednjo stopnico ali pač za zadnji izhod.

Kakorkoli že, na drugi strani se ne cedita med in mleko. Boj za preživetje je najmanj tako trd kot doma in postopoma se je ponovno potrebno vpeti v socialno mrežo družbe. Preden imajo migranti za to sploh priložnost, jih čaka še kopica ovir. Za začetek so to dokumentacijske, ko je potrebno pridobiti vsa dovoljenja za življenje, nato neobhodno vprašanje sredstev za preživljanje, potem vprašanje sprejema domačinov, pa se še niti začelo ni.

Pojavi, kot so ksenofobija, evgenika, rasizem, antisemitizem, kukluksklan, nacionalizem in podobni so civilizacijsko ena največjih sramot človeštva, a obvezni spremljevalci populacijskih mešanj. Res malo je krajev na svetu, kjer se vse čudovito zmeša. Eden od teh je bil New York, pa še to večinoma samo Manhattan. Poudarjam, je bil.

Zakaj svet ne funkcionira tako, da bi se lahko bolj svobodno mešali? Zakaj sploh obstajajo državne meje, zakaj potrebujemo vizume, zakaj obstajajo države? Zakaj nas je strah tujcev? Kaj, če bi Slovenijo odprli vsem tujcem tega sveta?

Naivna vprašanja. A vendar ključna. Zakaj pa ne? Tako kot sami nismo pripravljene pomisliti na odpiranje tujcem, tako drugi niso pripravljene sprejemati nas. Povedano drugače: če imamo kogarkoli na tem svetu za tujca, lahko ima kdorkoli na svetu za tujca nas.

Stvar je še hujsa. V Sloveniji ne maramo niti svojega soseda. Naj mu crkne krava. Vprašanje je, če sploh maramo kogarkoli razen sebe. Ah, celo sebe sovražimo.

Slovenija je edina država na svetu, ki ima besedo love (= ljubezen) v imenu. ■

Gregor Cuzak

Od doma? ... Domov?

Foto Miha Kerin.

BILA SEM V ŠVICI!

Od tega je zdaj minilo že mnogo let. Bilo je leta 1962. Pravzaprav si nikdar nisem želela v tujino, pa vseeno sem kar lep čas prebivala in delala v njej.

Takrat sem ravno končala šiviljsko mojstrsko šolo in sestra Stanka me je začela nagovarjati, da naj bi prišla še jaz pogledat, kako je v Švici. Vendar ni bilo tako enostavno. Najprej sem potrebovala garancijsko pismo, ki mi ga je priskrbel sestrin prijatelj Francelj. Nato sem morala pridobiti potni list oziroma tako imenovani "pasoš", vendar tudi to ni bilo dovolj. Potrebovala sem še vstopno in delovno vizo, ki sem ju dobila v Zagrebu, in tranzitno vizo, ki sem jo dobila na avstrijskem konzulatu. Ko sem imela v rokah že vse potrebne papirje, sem še vedno oklevala, vendar me je Stanka v pismu vztrajno prepričevala, naj že enkrat pridem.

Tako sem se 14. oktobra zvečer v Ljubljani vkrcala na vlak. Mira me je spremljala do železniške postaje in mi dajala še zadnje napotke. Vse skupaj pač ni bilo tako enostavno. Ko sem prestopila mejo, je bila prva ovira seveda jezik. Enostavno nisem razumela, kaj ljudje govorijo in kaj hočejo od mene. V Buchsu sem morala na zdravniški pregled. Sporazumevanje mi je šlo težko od rok, saj ni bilo nobenega Jugoslovana, samo ena Avstrijka in Turki. Potem sem še dvakrat presedla in tako drugi dan popoldan srečno prispela v Meilen. Tu me je na železniški postaji čakala Stanka. Veselje in sreča sta bili nepopisni – uspelo mi je!

Preživela sem lep vikend, v ponedeljek pa se je začelo zares. Stanka me je odpeljala v šivalnico poročnih oblek v Herlibergu, me predstavila in odšla. Moje delovna naloga naj bi bila krojenje oblek.

Šef me je malo čudno gledal, saj ni vedel, ali bi govoril nemško ali italijansko. Pa saj je bilo pravzaprav čisto vseeno, saj prve dni nisem razumela čisto nič. Seveda sem takoj zvečer vzela v roke knjigo in se začela učiti jezika. Najprej sem se morala naučiti števila in dele telesa, kot so prsi, pas, boki itd. Po nekaj tednih učenja in dela so mi že ploskali: "Gut, gut, Fräulein Banič!"

medsebojno spoznavanje. Na pohodih v hribe sem spoznala tudi bodočega moža Rudija, ki je takrat delal v oddaljenem Schaffchausenu.

Sedemdeseta leta so bila zame zares pestra. Tako sem leta 1970 naredila vozniški izpit, 1971 sem se poročila, naslednje leto pa se mi je rodila hčerka Marjeta in leta 1973 še sin Ambrož.

No, zdaj nisem bila več sama,

Nedeljski izlet - RIGI.

Foto iz arhiva Anice Leskovec.

To je bil začetek. Stanka in Francelj sta že za božič odšla za stalno domov in tako sem ostala sama. Leta pa so tekla in vedno več Slovencev je prihajalo v Švico. Tako je nekega dne prišla tudi sestrična Majda. Šli smo jo počakat v Zürich. Ko smo se peljali ob jezeru proti kraju Stäfa, je Majda že prvi dan izjavila: "Veš, Anica, pa si nisem mislila, da je Švica tako lepa."

Ja, živeli smo kar veselo, cilj nas vseh pa je bil predvsem "prišparati" nekaj denarja in se vrniti domov.

Še enkrat naj poudarim naše druženje. Imeli smo slovenskega "patra", ki je maševal po različnih krajih, in po vsaki maši smo imeli družabno srečanje. Ustanovili smo tudi planinsko društvo. Tako smo imeli mnogo priložnosti za

bili smo družina. Tista leta je nastalo veliko novih družin, saj so se otroci pogosto rojevali. Tako je postajala naša slovenska skupnost vedno številčnejša. Še vedno pa nas ni bilo toliko kot Italijanov. Švica je imela in še ima veliko tujcev. Zaradi velike prisotnosti tuje delovne sile so Švicarji postali nekoliko nestrpni do nas "ausländerjev", ker so bila to leta gospodarske krize in je primanjkovalo delovnih mest. Vendar je imel Rudi dobro službo in dobrega delodajalca, ki je bil z njegovim delom zelo zadovoljen, in se tako ni bal, da bi izgubil delo.

Z Rudijem sva se vedno želela in nameravala vrniti domov v Slovenijo. Vendar nam je bilo lepo tudi v Švici, saj sva si tu ustvarila družino in dom. Tako je postala

TUDI JAZ SEM BILA V ŠVICI

Švica pravzaprav naša druga domovina. Vseh prijateljev in družin, s katerimi smo se srečevali, ni bilo tako enostavno zapustiti. Pa vendar smo se odločili za nakup hiše v "gradnji" na Otočcu, ki nas je čakala, da se vrnemo. Otroka sta postala soloobvezna in tako smo se leta 1979 odločili, da se vrnemo v Slovenijo. Danes nam ni žal. ■

Ana Leskovec

Med tistimi, ki so nekoč pred mnogimi leti šli po svetu, sem šla za svojim kasnejšim možem v Švico. Tam je bil na izpopolnjevanju. Vendar zame tam nista tekla med in mleko, pač pa me je vseskozi navdajalo domotožje.

Nepopisno veliko so mi pomenila pisma, ki mi jih je pisala moja mama o drobnih vesteh in novicah od doma. Zdržala pa sem leto in pol in za drugi božič sem se vrnila domov, toda tega je že zdavnaj.

Sedaj pa se rada spominjam nazaj in vedno le prijetnih tre-

sluhnil. Zvečer smo se zadovoljni vrnili domov, predali nepoškodovani avto švicarski gospe in se ji lepo zahvalili.

Že bolj sta me z obiskom razveselila Janez in Olga, ki sta prišla na obisk iz Münchna. Koliko smo se pogovarjali, se sprehajali, si ogledovali nekatere švicarske znamenitosti in kako sem bila žalostna, ko sta se poslovila!

Potem je prišla pa naša Anica, ki je v Švici ostala kar 17 let. Vesela sem je bila in ona mi je lajšala domotožje, toda bila sem trdno

Obisk Olge in Janeza

Foto Franc Strgar.

nutkov. Spominjam se, da nam je nekoč čisto nepoznana Švicarka ponudila svoj avto za celo nedeljo. Bilo je nepopisno: Francelj, njegov brat Ivan in jaz smo se odpeljali na renške slapove in naprej do Bodskega jezera. Prelepi kraji, še lepša narava, še najbolj pa mi je ostalo v spominu triglasno petje v avtu, ob slapovih, ob jezeru, povsod. Ljudje so nam povsod pri-

odločena, da grem za božič domov. Še danes se spominjam slovenske oziroma takrat še jugoslovanske lokomotive na Jesenicah, kako lepo je zapela in kako mi je zaigralo srce. Najraje bi objela vso Slovenijo.

Tako sem se poslovila od Švice, tja sem šla kasneje le še na obisk. ■

Stanka Strgar

BILA SVA V TUJINI

V tistih letih, 1967 in 1968, je bilo pri nas obdobje t. i. gospodarske recesije. Tako to imenujemo, če kaj ne gre, če ni denarja, med drugim tudi za izobraževanje, za stipendije, in skratka nobene perspektive za mladino.

Bil je čas, v katerem sva se znašla tudi midva z Jožetom, takrat še vsak na svojem koncu. Jože s pravkar končano poklicno šolo in prvo službo v Litostroju, jaz s pravkar končano gimnazijo v Brežicah.

Kaj pa zdaj? To je bilo vprašanje, ki sem si ga tiste jeseni verjetno ali pa zagotovo večkrat zastavila.

Možnosti za študij je bilo malo zlasti zato, ker sem odrasla na podeželju (na Brodu, pa saj vsi to tako veste, ali ne?), in tudi zato, ker sem bila premalo iznajdljiva, zato, ker razen branja lokalnega časopisa, poslušanja radia in branja knjig iz šolske knjižnice nisem poznala ničesar drugega, kar bi mi v pozitivnem in tudi v negativnem smislu "osvetlilo" mojo osebnost.

Želela pa sem si priti nekam naprej, pa čeprav mi zaradi tega,

odšla v Švico, ker sem bila tako mladostno zagnana, ker sem si želela ustvariti neko prihodnost, predvsem pa zaslužiti nekaj denarja za kasnejši študij.

V Švici, kamor sem se tistega osmega decembra v letu 1967 podala, je bila že moja sestrična Anica in njej se zahvaljujem, da mi je pomagala do moje prve zaposlitve, da me je vsak konec tedna gostila pri sebi v tisti, nam mnogim zdomecem tako znani Gemeindestube v Stäfi ob züriskem jezeru. V tej hiši, kjer je bila spodaj gostilna, so nekatera naša dekleta delala, v zgornjem nadstropju pa stanovala. Tam so živeli še drugi naši

in tudi Anica je imela tam svoji dve majhni podstrešni sobici. Seveda je bilo kuhanje v zgornjem nadstropju prepovedano, pa so vendar nastajale

prave kuharske mojstrovine in, Anica, ali še vedno delaš tako dober piščančji paprikaš? Pa karte smo igrali, prave maratonske igre kanast smo se šli. Vsakdo, ki je ob koncu tedna prihajal na obisk, se je v bistvu skoraj moral naučiti igranja kanaste, ker ga sicer ni imel nihče časa poslušati. Hodili pa smo tudi na skupne sprehode, na kakšen daljši izlet,

skoraj vedno, da bi obiskali kakšnega novince, kakšno naše dekle, ki je ob nedeljah delalo v strežbi, na kakšno kavico, ta malo pive, radi

smo s skupnimi močmi organizirali kakšen piknik v naravi.

Z veliko mero naivnosti ali pač nečesa, česar še nisem poznala, sem pričela delati v svoji prvi službi, v Zürichu, v veliki vegetarijanski restavraciji kot nekakšna po naše imenovana točajka za šankom. Oh, koliko kave sem skuhalo v enem

Izlet v švicarske gore, Majda in Jože, 1969

Foto Jože Cuzak.

Nedeljski počitek v Stäfi, avgust 1968. N.N., Majda Kerin, Joži Žugič, Gustl Teropčič, Anica Banič.

Foto iz arhiva Majde Kerin.

ker sem odrasčala na kmetiji, niso odobrili stipendije v takratnem Agrokombinatu v Krškem za pričetek študija agronomije. Tako sem

letu in koliko božansko dobrih sladice sem prodala.

Ne vem pa, ali sem jaz ali so slaščice, ki sem jih takrat prodajala, premamile Jožeta, da se je nenadoma vpisal v tečaj nemščine v večernih urah in je tako poslej redno prihajal posedat k šanku, kjer smo bile za steklom spravljene tiste tako mamljivo dobre jedi in pa seveda jaz (pa ne steklena, resnična).

Iz časa mojega prvega tedna dela za tem šankom pa ena mala anekdota. Slaščice ali kavo smo po želji stranke okrasili še s stepeno smetano v vseh mogočih oblikah. To je bil večji stroj z rožico, ki se ni premikal, pomikati si moral nastavljeni krožnik s slaščico ali kavno skodelico. Ker pa je bilo meni še zelo nerodno, je bil ta moj prvi poskus pred kar nekaj opazovalci pred šankom seveda neuspešen in

smetana je šla po tleh. Vsi so se spontano zasmeli, jaz pa seveda v jok in za vogal. Ta dogodek mi je ostal v spominu, zato ker sem se v tistem trenutku počutila tako majhno in osamljeno. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi, ko sem mislila, da imam med toliko zaposlenimi vsaj enega, ki zna govoriti slovensko. Ni mi preostalo drugega, kot da sem počasi pričela govoriti nemško (doma v šoli sem se nemščino učila), pričeti je bilo pa kar težko, ker sem se bala, da se mi bodo zopet smejali, pa se mi niso, spodbujali so me.

Naše družabno življenje je še bolj zaživel, ko je bilo v letu 1971 ustanovljeno Slovensko planinsko društvo Triglav v Švici, in eden od članov ustanovnega zbora je bil tudi Jože. To je bil zelo velik dogodek, prišli so predstavniki Slovenske planinske zveze. To društvo deluje še danes in je samo dokaz, da smo se pravilno odločili, da je še veliko naših ljudi, ki govorijo naš jezik, ki radi hodijo v gore, se družijo, prirejajo razne kulturne in športne prireditve, se povezujejo z domovino in drugimi društvi naših zdomcev po tujih deželah, kjer ti delajo in živijo.

Zdaj pa vas verjetno zanima tista zgodba izza šanka ali boljše, kako sva se z Jožetom zblížala. Ah, vsega podrobnega vam pa tudi ne povem. Iz te zveze, ki traja že dolgo, sta se rodila najina Gregor in Barbara, oba v Švici.

Prišlo je leto 1977 in odločili smo se, da se vrnemo domov. Odločitev ni bila lahka, vsaj zame ne. Vse smo imeli že dokaj urejeno, po drugi strani pa smo še vedno ostajali tujci in dovolj domoljubi, da smo se odločili oditi v domovino, ki pa nas ni pričakala ravno z odprtimi rokami.

Pa to je že druga zgodba, ali ne? Mogoče vam bo Jože povedal še malo drugače, pa saj veste tisto ... Kako sva si različna ... ■

Majda Cuzak

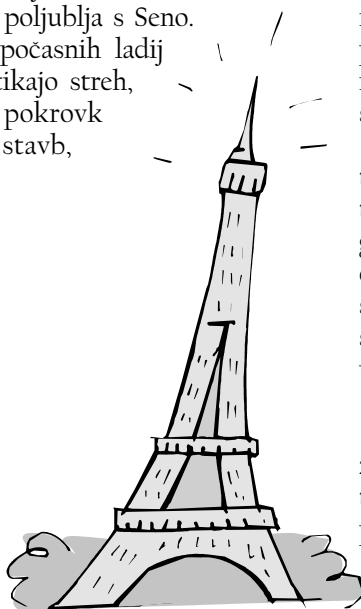
PARIZ PO PARIZU

Mesto je veliko, sivo in nekam prazno, čeprav ga do zadnjega koticčka napolnjujejo turisti in 10 milijonov prebivalcev ...

Septembrski Pariz – zibelka svetovne mode – je lutka, ki jo vreme vsak dan odene v nova oblačila, ki pa jih vsekakor zna nositi ...

Pariz, oblit s soncem, je prekrasna prestolnica, ki vabi na sprehod po svojih uličicah, ko vsaka granitna kocka kliče po tvoji stopinji ... caffeji se zdijo neustavljivo privlačni in preveva te občutek, da brez "caffè crème" ne preživiš dalj kot pol ure ... tudi mavrice prelivajočih se cvetnih otočkov iz pariških parkov ne izpustijo tvojega pogleda in na klopco te prikuje radostni otroški živžav neobremenjenosti – sanjski svet.

Ki pa ni večer. Že naslednjega dne se pariški "pret-à-porter" snovalci odločijo, da bodo svojemu modelu nadeli melanholičen izraz in otožno dušo. Pod težkim plaščem sivine neba veter mrši veje vrbe žalujke, ki se ob rečnem bregu poljublja s Seno. Piski počasnih ladij se dotikajo streh, lepih pokrovk sivih stavb,

ki se ob dotikih dežnih solz počutijo še bolj skrušene kot doslej. Prelepa izložbena okna izgubljajo svoj čar in caffeji niso več kraj kratkega prediha med prekipevačim življenjem, temveč mračna zatočišča človeških žalosti ... nasmehi izginjajo, čela se gubajo ...

Vse se utaplja v morju sivine in povprečnosti, le bliskavice turistov neutrudno opravljajo svoj siht ... reka turistov nima konca ...

Ponoči pa je Pariz vedno enak – vedno čaroben. Čeprav mu spalne srajčice ni sešil noben kreator, pa je najlepše, kar ti lahko ponudi. Pariz ponoči ni več le Pariz – odprejo se vrata v Indijo Koromandijo ... poplava luči, neonskih napisov, vznemirjenja, doživetij in veselja za vse. Nekateri božajo prostitutke, drugim je dovolj družba prijateljev ob pariškem kanalu, spet tretji se prepuščajo valovom glasbe ...

Pariz ima lastno melodijo – začnejo jo prvi ptički in prek vseh šumov mesta ponoči izzveni v tolažilno uspravanko. Pariz nikoli ne utihne, se nikoli ne ustavi ... perpetuum mobile, ki pa vsakomur pokloni trenutek v neminljiv spomin.

Edino sporno v mestu romantike, za katero se je sicer treba potruditi sam, je vonj. Slavni modni gurugi so pozabili na najbolj dišeče oblačilo – parfum. Tistemu živalsko telesnemu vonju golega Pariza se nekateri vendarle ne morejo upreti, drugi pa ga ne prenesejo.

In kje si ti?

Pariške ulice vabijo, vendar po zrenje v zvezde v dvojce ne odhajajte tja. To počnite doma, kjer je prav tako lepo ... ■

Katarina Berglez

POLNOČNI KLUB O RODOSLOVJU IZ ZAKULISJA

Bilo je na prvo sredo v septembru, ko mi tajnica pove, da so me klicali s televizije v zvezi z neko oddajo.

Napenjal sem možgane, kaj se je takega zgodilo, da bi želeli intervju, še posebej, ker ponavadi v imenu SCT govore drugi pooblaščenici za stike z javnostmi ... morda kakšna tema o kakovosti ... ali pa pevski zbor ... kaj pa vem!? Kerini in Stritarji mi že niso padli na pamet. Bodo že povedali, kaj hočejo.

Poklical sem Vesno Marčič, kot so mi naročili, in glej ga zlomka, Trte, genealogija ... kongres rodoslovcev ... Peter Povh, TV Slovenija. Vse se je povezalo v logično celoto. Vedel sem sicer, da bo v tednu od 10. do 15. septembra v modrem salonu hotela Union kongres rodoslovcev, Vesna Marčič kot voditeljica oddaje pa mi je povedala, da želi ob tej priložnosti o tem dogodku in o genealogiji pripraviti oddajo v Polnočnem klubu. Na kongresu je opazila Trte, poiskala urednika, ga vprašala, kaj to pomeni, on pa, ne bodi len, jo je napotil na predsednika Andreja Kerina. Povedala je, da bodo sodelovali g. Peter Hawlina, predsednik Slovenskega rodoslovnega društva, predsednik slovenskega rodoslovnega društva iz ZDA Frank Peterlin in profesor Tomaž Pisanski. Privolil sem v sodelovanje!

Sledil je pogovor z gospo Vesno v avli Televizije Slovenija v ponedeljek, 10. septembra, v četrtek pa snemanje petkove oddaje Polnočni klub. Na razgovor ob dvanajstih sem prinesel nekaj Trt in materialov, ker imamo takrat v službi obvezen odmor, in potem sva neko-

liko pokramljala. Povedal sem ji o nastanku društva Kerini in Stritarji, o zborniku, Trtah in na vsak način je hotela, da prinesem s seboj na snemanje tudi znano veliko drevo Kerinov in Stritarjev.

Sledil je črni torek. 11. septembra. Okoli treh sem poklical Andreja Stritarja, ki se mi je javil iz Portoroža, rekoč: "Pravkar gledam, kako gori WTC!" Nisem mogel dojeti, za kaj gre, potem pa nam je bilo kmalu vsem jasno.

Snemanje v četrtek ni odpadlo, čeprav je dobil Frank iz Amerike priporočilo, da se ne kaže preveč v javnosti. V studiu so nas počesali in napudrali, režiser pa je ugotovil, da bela plahta rodoslovnega drevesa ni sprejemljiva, ker preveč bije v objektiv. Končala je za foteljem, pokazal pa sem hrbtno stran zbornika, čeprav nisem imel preveč časa, da bi zadevo obrazložil.

Posedli smo se, poskusno rekli vsak pet besed, potem pa je stvar stekla, kot ste lahko sami videli.

Franka ni nihče napadel. Po oddaji smo dobili dva piškota in nekaj soka, ker imajo na televiziji varčevalni program, in še malo poklepetali. Frank ni imel časa, mi pa smo jo mahnili na "pohano piško" h Gorjancu, da bi še nekoliko osvetlili svetovne dogodke tistega tedna. Pa tudi o rodoslovju smo se kakšno rekli!

V petek je bil Polnočni klub posvečen teroristom, naš klub pa je bil, še vedno aktualen, na sporedu nekoč kasneje, kot smo napovedali v Trtah. ■

Andrej Kerin

Usem
& Stritarjem
& Kerinom
želim v imenu
od Bora
Društva
najlepše
že Lje, da bi dosegli
svoje cilje
v letu 2002
in mislili ob
tem tudi na
Trte
ter nam
kaj napisali in
Res
v eselo in
srečno
praznično!
počutje!
2002
Vaš predsednik
Andrej Kerin

“Grozdek”

Nace Banič, 6 in pol let.

IZSELJENIŠTVO JE LAHKO TUDI IZGNANSTVO

*leta 1941. mameca zunanja izseljena s
drugimi Slovenci, v Srbijo, kjer je
postala na obči. oborožilo v Parožini.*

Moja babica Nina in dedek Rudolf Didek sta bila izseljena v Srbijo skupaj z drugimi Slovenci že takoj na začetku vojne v letu 1941.

Tam se je sicer vedno bolehná Nina začuda zelo dobro počutila, zato je kot strela z jasnega prišla časopisna novica, ki je med mnogimi naštetimi umrlimi izseljenci prinesla tudi Ninino ime.

Moj oče in stric Zoran sta bila zelo obupana. Mamica jih je tolažila, da so v vojni mogoče vsakovrstne pomote in da morda le ni res vse, kar piše. Bilo je zelo hudo. Teta Tončka na Brodu (Ninina sestra) je dala za

mašo in v cerkvi v Svetem Križu so zvonili zvonovi in oznanjali njeno smrt.

No, čez nekaj časa pa je na Dolenjsko prispelo pismo s prelepo Ninino pisavo (oglejte si jo pod fotografijo). Takrat pa je teta Tončko prav zares skoraj zadela kap. Po končanem izgnanstvu sta se Nina in Rudolf k sreči živa in zdrava vrnila v Celje. ■

*Po pripovedovanju mamice Ide Didek in tete Anice Jančigaj
zapisala Irena Didek*

Nagrade čakajo!!!

Vsi, ki ste rešili nagradno križanko v zadnji številki Trt, in tudi vsi tisti, ki je niste, pa jo nameravate rešiti, pošljite pravilne rešitve do 6. januarja 2002 na naslov uredništva. Nagrade še kar čakajo na srečne izžrebance!

Uredništvo

PREDSTAVLJAMO ...

Dragi bralci in bralke Trt, naj se vam predstavim!

Ime mi je Pika. S svojim prihodom sem malce zamudila, saj mi je bilo v mamičinem trebuhu prav prijetno, na kar kažejo tudi moje rojstne mere: 51 cm in 3850 g. Potem pa sem se na hitro odločila priti, in sicer v petek, 16. 11. 2001. Zelo me je namreč zanimalo, kakšna sta moja mamica Barbara in ati Jure, še najbolj pa, kdo je tisti glasni divjak Miha, ki pravijo, da je moj bratec. On me je že v trebuhu najbolj vznemirjal, saj mi je vsak večer pošiljal poljubčke, da me je žgečkalo po podplatih. Mislim, da me je ravno Miha tudi najbolj nestrpno

pričakoval. Sedaj že lahko rečem, da sem s svojo družino zelo zadovoljna, čeprav sem se morala navaditi, da si moram sama priskrbeti hrano pri mamici, kar me je sprva zelo jezilo in sem ogorčeno protestirala. Danes pa pri hranjenju prav uživam in se kar ne morem odlepiti od mamice, še posebej mi prija ponoči. Mami zaradi tega malo nerga, pa saj je sama hotela tako, ali ne?

Zaenkrat bo toliko kar dovolj, vse vas prav lepo pozdravljam! ■

Pika Herlah

P. S. Pošiljam vam svojo sliko, da boste vsi videli, kakšna luštna punca sem.

V času tiskanja pričujoče številke Trt je Andrej Kerin ml. odkril članek o gostilni Gadova peč (Dnevnik, 13. 12. 2001, str. 22). Posredujemo vam faksimile objave!

Uredništvo

PREDNOVOLETNE ZABAVE PO SLOVENSKO Časi neomejenih naročilnic in hrupa do jutranjih ur so že davno minili

Govedine se branijo le starejše dame

Tudi v pravi domači gostilni Gadova peč v Podbočju pravijo, da imajo ta mesec že krepko popolnjen, tudi januarja bodo imeli dober obisk, saj bodo praznovali tisti, ki zdaj strežejo drugim, navaja oštir Jože Kerin. Sin Uroš dodaja, da so se predpraznične žurke že začele, letošnja prehrabna uspešnica v tej gostilni pa je bila in bo vsaj še do novega leta jurčkova juha.

V gostilno Gadova peč prihajajo nekateri na predpraznične zabave že deset in več let zapored. Največ je obrtniških firm iz Krškega, Brežic in Novega mesta, v Podbočje pa te dni redno prihajajo tudi zaposleni iz Krkinih oddelkov. Poleg goveje in jurčkove juhe naročajo domače kolone, pečence in krvavice, od tekočih zadev pa gre najbolj v promet domači cviček, vendar vina prodajo vsaj za trideset odstotkov manj, kot so ga pred novim prometnim zakonom.

Letošnja uspešnica Gadove peči je bila jurčkova juha. Mama Magda jo skuha v dobre pol ure, če ji sin Uroš ne gleda prehudo pod roke. (Foto: Matjaž Kačičnik)

TEMA ZA PRIHODNJO ŠTEVILKO: PREDPUSTNI OBIČAJI

Uredništvo Trt je na svojem sestanku sklenilo, da bomo naslednjo številko, ki izide v začetku leta 2002, posvetili starim predpustnim običajem. Veseli bomo tudi vseh drugih prispevkov, še posebej pa anekdot, ki so zaznamovale posamezne generacije in obdobja v življenju Kerinov in Stritarjev.

Veselo na delo!

ISSN 1318-895x

Izdalo Društvo Kerini & Stritarji, Ljubljana, Rožna dolina, cesta IX/26

TRTE, štiriindvajseta številka, Ljubljana, december 2001

Uredniški odbor glavni urednik Peter Povh, Janez Banič,

Gregor Cuzak, Irena Didek - Pregl, Mirko Jančigaj, Alenčica Kerin,

Andrej Kerin, Andrej Stritar

Jezikovno korigirala Mojca Stritar Tisk Grif & Pika